

ÉRETTSÉGI VIZSGA 2018

EXTERN RÉSZ

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

**NE NYISSÁK KI, VÁRJANAK AZ UTASÍTÁSRA!
ELŐSZÖR OLVASSÁK EL A TESZTHEZ TARTOZÓ UTASÍTÁSOKAT!**

- A teszt **64 feladatot** tartalmaz.
- A teszt kitöltésére **100 perc** áll rendelkezésükre.
- A teszt kétféle feladattípust tartalmaz:
  - A feleletválasztó feladatok esetében a felkínált lehetőségek közül, melyekből minden esetben egy a helyes, válasszák ki a helyeset! A helyes választ jelöljék **X**-szel a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részében!
  - A feleletalkotó feladatok esetében a választ, amely egy vagy több szóból áll (esetleg összetett igealak), a válaszadó lap piktogrammal megjelölt részébe írják!
- Csak fekete vagy kék tollat használjanak! Nem vehetnek igénybe füzeteket, szótárakat, tankönyveket vagy egyéb irodalmat.
- **A válaszadó lap kitöltésére vonatkozó pontos utasítások a teszt utolsó oldalán találhatóak. Olvassák el ezeket!**

Sok sikert kívánunk!

Csak akkor kezdjenek dolgozni, amikor erre utasítást kapnak!

1. számú idézet

Szapphó – Édesanyám! nem perdül a rokka...

*Édesanyám! nem perdül a rokka, olyan
szakadós ma a szál, –
vágy nehezül rám:
mert a sudár, szép Aphrodité letepert!
Szerető, szerető
kell ma nekem már!*

01 Jelölje meg azt a párost, amelyben a szerző neve a műhöz **helytelenül** lett társítva!

- (A) Vergilius – Aeneis
- (B) Homérosz – Antigoné
- (C) Szapphó – Aphroditéhoz
- (D) Anakreón – Gyűlölöm azt...

02 Döntse el, hogy melyik isten tiszteletére énekelt kardalhoz kötik a drámai műfaj kialakulását!

- (A) Zeusz
- (B) Aphrodité
- (C) Dionüszosz
- (D) Pallas Athéné

03 Állapítsa meg, hogy a görögök miként tisztelték Szapphót!

- (A) a tizedik múzsaként
- (B) a legfőbb istennőként
- (C) a bordalok kiváló szerzőjeként
- (D) a legnagyobb himnuszköltőként

04 Határozza meg az idézett költemény műfaját!

- (A) óda
- (B) elégia
- (C) himnusz
- (D) helyzetdal

05 Sorolja be az idézet első sorában önálló mondatnak tekinthető „Édesanyám!” megszólítást a megfelelő mondattani kategóriába!

- (A) tőmondat
- (B) bővített mondat
- (C) hiányos mondat
- (D) tagolatlan mondat

06 Találjon a „*perdül*” szónak megfelelő szinonimát (a pereg és a pörög szavakon kívül), amellyel az említett ige az idézetben helyettesíthető lehetne úgy, hogy nem változik a mondat értelme!

07 Nevezze meg azt a szóképet, amellyel Szapphó összefüggésbe hozza lelkiállapotát az akadozó rokkával és a szakadós fonállal!

08 Nevezze meg azt a versformát, sorpárt, amely a hexameter és a pentameter összekapcsolásával jött létre!

2. számú idézet

Bessenyei György: Magyarság

(részletek)

Csudálkozom nagy nemzetünkön, hogy ő, ki különben minden tulajdonainak fenntartásában oly nemes, nagy és állhatatos indulattal viseltetik, a maga anyanyelvét felejteti láttatik, olyan világban pedig, melyben minden haza önnön nyelvét emeli, azon tanul, azon perel, kereskedik, társalkodik és gazdálkodik.

[...]

Jegyezd meg e nagy igazságot, hogy soha a földnek golyóbisán egy nemzet sem tehette addig magáévá a bölcsességet, mélységet, valameddig a tudományokat a maga anyanyelvébe bé nem húzta. Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.

Mit kell hát egy nemzetnek elkövetnie, ha tudománnyal fel akarja magát emelni; mely dolgok kötelessége? – Vagy valamely idegen nyelvet kell anyanyelvének fogadnia s magáétul búcsút venni, vagy a maga született nyelvébe a mély tudományokat általtenni.

[...]

Azért akkor fog a magyar nyelv hazánkból kihalni, mikor a magyar parasztasszonyok deákul, görögül, franciául vagy németül fognak tanulni és magyarul megszűnnek beszélni. Míg pedig a magyar parasztasszonyok magyarul fognak beszélni, addig a parasztemberek is úgy beszélnek, és hasonlóul, míg a jobbágyok magyarul szólnak, addig az uraknak sem lehet a magyarságot elfelejteni. Ha már így kénytelenek vagyunk nyelvünket megtartani, tisztítsuk ki legalább, és dolgozzunk előmenetelünkön.

09 Az idézet második bekezdése alapján határozza meg, hogy Bessenyei melyik programpontjára helyezi a hangsúlyt!

- (A) nyelvi
- (B) politikai
- (C) forradalmi
- (D) tudományos

10 Döntse el, miként értelmezhető a 2. számú idézet első bekezdése!

- (A) Csodával határos, ahogy a magyarság igyekszik megtartani függetlenségét.
- (B) Kétséges a magyarság megmaradása, ha elveszíti nemzeti büszkeségét.
- (C) Csodálatos a magyarság küzdelme, ahogyan az anyanyelvéért harcol.
- (D) Furcsa dolog, hogy a magyarság épp a nyelvét nem félti igazán.

11 Az alábbi lehetőségek közül válassza ki azt, amelyet Bessenyei kulturális programjában hirdet!

- (A) Idegen nyelveken kell tanítani a magyar nemzetet.
- (B) A magyar nemzet minden társadalmi rétegét művelni kell.
- (C) Anyanyelvünkbe más nemzetek szavait is át kell vennünk.
- (D) A tudományok fejlesztése a magyar nemesség legfőbb feladata legyen.

12 A bihari remeteként emlegetett Bessenyei György kortársai között több „remete” is volt. Jelölje meg azt az alkotót, akit széphalmi remeteként említ az irodalomtörténet!

- (A) Batsányi János
- (B) Berzsenyi Dániel
- (C) Kazinczy Ferenc
- (D) Kisfaludy Sándor

13 Értelmezze Bessenyei kulturális felemelkedéssel kapcsolatos gondolatait, amelyekről a 2. számú idézetben is olvashatunk!

- (A) A parasztok magyarságtudatán múlik a nemzet sorsa.
- (B) Idegen nyelveket kell tanulnia kivétel nélkül mindenkinek.
- (C) Tudományos műveket kell fordítani, s ezzel megújítani a magyar nyelvet.
- (D) A nemességnek meg kell tanulnia magyarul, ha a parasztok is így beszélnek.

14 Nevezze meg azt az enciklopédista francia szerzőt, akinek *Candide* című műve párhuzamba állítható Bessenyei *Tariménes utazása* című regényével!

15 A felsorolt műfajok közül írjon ki egyet, amelynek stílusjegyei felfedezhetőek Bessenyei *Magyarság* című írásában!

esszé, röpirat, glossza, kritika, kommentár, recenzió, közlemény

16 Nevezze meg az állandósult szókapcsolatoknak azt a fajtáját, amelyikbe a Bessenyei *Magyarság* című írásából származó alábbi idézet besorolható!

„Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem...”

3. számú idézet

Arcus Temporum – Művészeti fesztivált rendez a Pannonhalmi Főapátság

Ismét megrendezi hagyományos művészeti fesztiválját a Pannonhalmi Főapátság: az Arcus Temporum zenei fesztivál, egy év kihagyás után, a Szent Márton-év keretében valósul meg augusztus 26. és 28. között. A monostor védőszentje, Szent Márton emlékévének „Közösségben vagyunk” mottóját átvette a művészeti fesztivál is. „A fesztivál időben egymástól távoli, szellemiségükben mégis párbeszédképes zeneművekkel képez hidakat korok és emberek között” – olvasható a szervezők MTI-hez eljuttatott közleményében.

A zenei programokon túl a látogatókat kiállításokra és egyéb közösségteremtő alkalmakra is várják. Az érdeklődők bejárhatják a labirintust, követhetik Szent Márton nyomát, elmélyedhetnek a pannonhalmi bazilika középkori és posztmodern szimbólumrendszerében, és részt vehetnek a bencés szerzetesi közösség liturgikus alkalmain is.

A fesztivál történetében első ízben a bazilika keleti szentélyében bibliai-egyházi tematikájú oratóriumot adnak elő. Ugyanebben a térben egyedülálló zenei alkalomra várják a közönséget a fesztivál zárónapján: Ligeti György 16 szólamú kórusra írt Lux Aeterna című darabja a liturgia kontextusában, a szerzetesközösség hagyományos gregorián napközi imaóráját követően csendül fel.

17 Jelölje meg a 3. számú idézetben szereplő alábbi fogalmak közül azt, amelyik egy zenemű címe!

- (A) Korok és emberek között
- (B) Közösségben vagyunk
- (C) Arcus Temporum
- (D) Lux Aeterna

18 Döntse el, hogy az alábbi állítások közül melyik igaz a főapátság által szervezett fesztivállal kapcsolatban!

- (A) A fesztiválon kizárólag modern zeneművek csendülnek fel.
- (B) A fesztivál mottója azonos a Szent Márton-év mottójával.
- (C) A fesztivált korábban is minden évben megrendezték.
- (D) A fesztivál csak a zenekedvelő közönséget várja.

19 Jelölje meg azt a kort, amelyben a 3. számú idézetben említett gregorián ének megjelent!

- (A) az ókeresztény középkorban
- (B) a reneszánsz korában
- (C) a barokk korban
- (D) az antik korban

20 Döntse el, hogy a 3. számú idézetben szereplő „*koncertterem*” szóban az alábbiak közül melyik mássalhangzótörvény fedezhető fel!

- (A) mássalhangzó-rövidülés
- (B) mássalhangzó-kiesés
- (C) teljes hasonulás
- (D) összeolvadás

21 Állapítsa meg, hogy a 3. számú idézetből kiemelt alábbi igealakok közül melyik általános (alanyi) ragozású!

- (A) megrendezi
- (B) követhetik
- (C) képez
- (D) várják

22 Nevezze meg azt a középkorban kialakult világi zenét, amelyben a lovagok a tiszta szerelmet és a lovagi erkölcsöt énekelték meg!

23 Írja le, hány birtokos jelző szerepel a 3. számú idézet alábbi mondatában!

A fesztivál történetében első ízben a bazilika keleti szentélyében bibliai-egyházi tematikájú oratóriumot adnak elő.

24 Írja le egy szóval, hogy a szövegben mit jelent magyarul az idézet utolsó mondatában található „*kontextus*” kifejezés!

4. számú idézet

Márai Sándor – Halotti beszéd

(részletek)

*Látjátok, feleim, szem' tekkal mik vagyunk
 Por és hamu vagyunk
 Emlékeink szétesnek, mint a régi szövetek.
 Össze tudod még rakni a Margitszigetet?...
 Már minden csak dirib-darab, szilánk, avitt kacat
 A halottnak szakálla nőtt, a neved számadat
 [...]
 Szívverésünk titkos beszéd, álmunk zsiványoké
 A gyereknek Toldi-t olvasod és azt feleli, o k é
 A pap már spanyolul morogja koporsónk felett:
 „A halál gyötrelmei körülvettek engemet”
 Az ohioi bányában megbicsaklik kezed
 A csákány koppan és lehull nevedről az ékezet
 [...]
 Mi volt egy nép? Mi ezer év? Költészet és zene?
 Arany szava?... Rippli színe? Bartók vad szelleme?
 „Az nem lehet, hogy annyi szív...” Maradj nyugodt. Lehet.
 Nagyhatalmak cserélnek majd hosszú jegyzékeket.
 Te hallgass és figyelj. Tudjad, már él a kis sakál
 Mely afrikai sírodon tíz körmével kapál*

25 Határozza meg, hogy mit fejez ki Márai Sándor az idézet második részletében!

- (A) A kivándorlók Toldi küzdelmeihez hasonlítják saját sorsukat.
- (B) A kivándorlók leszármazottai teljesen elszakadnak anyanyelvüktől.
- (C) A kivándorolt magyarok esetleg csak holtukban térhetnek majd haza.
- (D) A kivándorolt magyarok már csak titokban beszélhetnek az anyanyelvükön.

26 Jelölje meg azt a kódexet, amelyben első szövegmélnk, a *Halotti beszéd* található!

- (A) Pray-kódex
- (B) Érdy-kódex
- (C) Jókai-kódex
- (D) Leuveni-kódex

27 Válassza ki azt a költőt, aki a 20. században ugyancsak írt *Halotti beszéd* címmel költeményt!

- (A) Ady Endre
- (B) Illyés Gyula
- (C) József Attila
- (D) Kosztolányi Dezső

28 Döntse el, hogy az alábbi művek közül melyikben található az idézett verssor!

„Az nem lehet, hogy annyi szív...”

- (A) Kölcsey Ferenc: Huszt
- (B) Katona József: Bánk bán
- (C) Kölcsey Ferenc: Himnusz
- (D) Vörösmarty Mihály: Szózat

29 Az idézetből kiemelt „*dirib-darab*” összetett szót sorolja a megfelelő nyelvtani kategóriába!

- (A) ikerszó
- (B) álikerszó
- (C) szóismétlés
- (D) szervesen összetétel

30 Írja le az „*avitt*” régies kifejezés ellentétes köznyelvi párját!

31 Írja le helyesen az idézetben említett „*Margitsziget*” –i képzős változatát úgy, hogy földrajzi névként az a Duna egyik szigetét jelölje!

32 Nevezze meg Márai Sándornak azt a két kötetből álló, vallomásszerű regényét, amelyben szülővárosa életéről, családjáról és íróvá éréséről vall!

5. számú idézet

Mítoszokra mindig van igény

(részlet)

Bán Zsófia ünnepi könyvhétre megjelent esszékötetete mitikus címet visel: Turul és dínó. A szerzőnek nem a régen **kihalt** állatfajok iránti érdeklődése áll a címadás háttérében, hanem Nietzsche-nek azon gondolata, hogy a modernizmus egyik fő problémája, mintegy hiánybetegsége a mítoszkeresésben nyilvánul meg.

A szerző **szerint** a mítoszteremtés elsőként az Amerikai Egyesült Államokban jelent meg. Az 1968 utáni nemzedék számára eltűntek a nemzeti identitás egységét adó tényezők, éppen ezért lett a populáris kultúrának nagy szerepe abban, hogy ezeket mesterségesen teremtsen meg. Amerika önnön **kolonizációját** és egyáltalán a történelmi kontinuitást tagadva vágyott saját történelmi emlékezetének, eredetmítoszáinak megteremtésére. Ebben **vált** legfőbb eszközévé a dinoszauruszkultusz. A dinó-kultusz jelentette a hollywoodi filmipar eredetmítosz-teremtő tevékenységének kezdetét is. De ez még csak a jéghegy csúcsának bizonyult. A King Kong-filmek vagy az amerikai társadalom utópisztikus kivételéseként is értelmezhető Csillagok háborúja sorozat mind mítoszokká, mára már globális jelentőségű mítoszokká változtak a fiatalok nemzeti identitást nélkülöző tudatában. Amerikában a populáris kultúra hatalmát fel-/elismerték, tudván, hogy a szórakoztatóipar rendkívül jelentős kohéziós erőt rejt magában. Ezzel szemben Európában a populáris kultúra mind a mai napig a magas művészettel szemben értelmezhető csupán, jóllehet a popkultúra képes megadni a fiataloknak azokat a látszólagos pótemlékeket, a pótmúltat, amelyre nyilvánvalóan szükségük van.

33 Válassza ki az alábbiak közül azt az állítást, amely a 5. számú idézet alapján a populáris kultúra európai megítélésére vonatkozatható!

- (A) Rendkívüli kohéziós erejét tudatosítva fel- és elismerik jelentőségét.
- (B) A történelmi folytonosságot is tagadva alakítja a történelmi emlékezetet.
- (C) Megteremtette a nemzeti identitás egységét biztosító hiányzó tényezőket.
- (D) A fiatalokra gyakorolt hatása ellenére is szembeállítják a magas művészettel.

34 Döntse el, hogy az idézet második bekezdésének harmadik mondatában olvasható „kontinuitás” idegen kifejezésnek melyik alábbi magyar szó felelhet meg a szövegben!

- (A) fontosság
- (B) elsőbbség
- (C) folytonosság
- (D) összefüggés

35 A magyar ősköltészet alábbi alkotásai közül válassza ki az eredetmondát!

- (A) A fehér ló mondája
- (B) Botond-monda
- (C) Emese álma
- (D) Lehel kürtje

36 Állapítsa meg az idézett írás műfaját az alábbi publicisztikai műfajok egyikének megjelölésével!

- (A) kommentár
- (B) recenzió
- (C) glossza
- (D) interjú

37 Határozza meg, hogy az 5. számú idézetben kijelölt szóalakok közül melyik az, amelynek a végén található *-t* képzőként szerepel! Ügyeljen a szavak szövegekörnyezetére!

- (A) vált
- (B) kihalt
- (C) szerint
- (D) kolonizációját

38 Az 5. számú idézet címét kérdő mondatná alakítottuk át. Írja le, milyen típusú kérdő mondatot alkottunk!

Mindig van igény mítoszokra?

39 Nevezze meg a lehető legpontosabban az 5. számú idézet alábbi mondatában szereplő alany szófaját!

De ez még csak a jéghegy csúcsának bizonyult.

40 A lehető legpontosabban írja le, hogy az idézet egyik többszörösen összetett mondatából kiemelt alábbi két tagmondat milyen viszonyban áll egymással!

A szerzőnek nem a régen kihalt állatfajok iránti érdeklődése áll a címadás háttérében, hanem Nietzschének azon gondolata...

6. számú idézet

József Attila – A Dunánál

(részletek)

*A rakodópart alsó kövén ültem,
néztem, hogy úszik el a dinnyehéj.
Alig hallottam, sorsomba merültem,
hogy fecseg a felszín, hallgat a mély.
Mintha szivemből folyt volna tova,
zavaros, bölcs és nagy volt a Duna.*

[...]

*És elkezdett az eső cseperészni,
de mintha mindegy volna, el is állt.
És mégis, mint aki barlangból nézi
a hosszú esőt - néztem a határt:
egykedvű, örök eső módra hullt,
szintelenül, mi tarka volt, a mult.*

[...]

*... Én dolgozni akarok. Elegendő
harc, hogy a multat be kell vallani.
A Dunának, mely mult, jelen s jövőendő,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.*

41

A közvetlen környezetet szemlélő, a mikrokozmoszból kiinduló kezdés gyakran megjelenik József Attila verseiben. Jelölje meg az alábbi elemek közül azt, amely **nem** szerepel konkrét valóságában a vers első két idézett strófájában!

- (A) szemerkélő eső
- (B) egy közeli barlang
- (C) a rakodópart kövei
- (D) vízben úszó dinnyehéj

42 Jelölje meg azt a verset, amelyben József Attila megemlíti a szegedi egyetemről való eltanácsolását!

- (A) Nagyon fáj
- (B) Tiszta szívvel
- (C) Nem én kiáltok
- (D) Születésnapomra

43 Válassza ki azt a verset, amelyben József Attila az édesanyját vádolja szenvedéseiért, azonban az ő hiányából fakadó fájdalom kényszeríti ki belőle a keserű sorokat!

- (A) Óda
- (B) Mama
- (C) Kései sirató
- (D) A város peremén

44 Értelmezze a költemény utolsó versszakát, hogy melyik gondolat érvényesül a költőnél!

- (A) Megbékélésre szólítja a Duna menti népeket.
- (B) Végső harcra buzdítja, lázítja a Duna menti népeket.
- (C) A szégyenteljes múlt megbánására ösztönzi a Duna menti népeket.
- (D) Nemzeteket összeolvasztó egység kiépítésére biztatja a Duna menti népeket.

45 Állapítsa meg, hogy a *Dunánál* című versre vonatkozó alábbi jellemzések közül melyik **hamis!**

- (A) A Duna bölcsen magába zárja a partjai mentén élők dicstelen múltját.
- (B) A víz folyása az életéről elmélkedő költő eszébe juttatja az idő múlását.
- (C) A költemény a magyarság sorsát taglaló nagy gondolati versek közé tartozik.
- (D) A 6. idézett strófa utolsó két sorában megmarad a keresztrím, eltűnik a páros rím.

46 Nevezze meg az egész életében szeretetre áhító József Attila utolsó szerelmét, aki később Illyés Gyula felesége lett!

47 Írja le József Attila első verseskötetének címét, amelyben a költő arra utalt, hogy ő valójában a művészet, a költészet koldusa!

48 A helyesírásnak megfelelően kapcsolja a *Duna* földrajzi névhez a *parton* köznevet!

7. számú idézet

Tanulás Európában**Ploteus**

A Ploteus célja, hogy információt adjon diákoknak, munkakeresőknek, munkavállalóknak, szülőknak és tanácsadóknak, oktatóknak az európai tanulmányi lehetőségekről:

- tanulmányi és képzési lehetőségek Európa-szerte;
- oktatási és képzési rendszerek;
- csereprogramok és ösztöndíjak;
- minden, amit tudni kell egy másik európai országba való költözéshez.

Euroguidance

A külföldi képzések információs központja.

Fő tevékenységei:

- információnyújtás az európai oktatásról és képzési programokról, elsősorban olyan tanácsadók részére, akik közvetlen kapcsolatban állnak az állampolgárokkal;
- az Európai Unió, az Európai Gazdasági Térség, valamint Közép-Kelet-Európa országainak oktatási és képzési rendszereiről minőségi információk biztosítása;
- a Ploteus portál támogatása.

Erasmus+

Az Erasmus+ hét, az oktatás, a képzés és az ifjúságpolitika terén korábban indított és jelenleg is működő uniós programot fog majd össze, és új elemként a sportot is beemeli a támogatott területek közé. Integrált programról lévén szó, az Erasmus+ a korábbinál több lehetőséget teremt az oktatási, képzési, ifjúságpolitikai és sportágazat közötti együttműködésre. A finanszírozási szabályok leegyszerűsítésének köszönhetően forrásaira a korábbi programokkal összevetve könnyebben lehet majd pályázni.

49 Állapítsa meg, hogy az alábbi állítások közül melyik igaz az Erasmus+ programmal kapcsolatban!

- (A) Az Erasmus+ teljes egészében csak az oktatással foglalkozik.
- (B) Az Erasmus+ minden elemében teljesen új európai oktatási program.
- (C) Finanszírozási feltételei bonyolultabbak a korábbi programokhoz viszonyítva.
- (D) A program több pályázati lehetőséget biztosít könnyebb pályázási rendszerrel.

50 Döntse el a 7. számú idézet alapján, hogy az alábbi tevékenységi körök közül melyik **nem** jellemző egyik programra sem!

- (A) a külföldre költözők informálása
- (B) szakmai gyakorlatok szervezése
- (C) sporttevékenységek támogatása
- (D) ösztöndíj-lehetőségek bemutatása

51 Határozza meg, hogy az Erasmus+ programról szóló rész első mondatában szereplő „*terén*” szó „*tér*” alapszava melyik jelentéstani kategóriába sorolható!

- (A) azonos alakú szó
- (B) többjelentésű szó
- (C) hasonló alakú szó
- (D) rokon jelentésű szó

52 Válassza ki a 7. számú idézetből kiemelt alábbi szóalakok közül azt, amelyben az egyszerűsítés helyesírási alapelve érvényesül!

- (A) oktatási
- (B) pályázni
- (C) könnyebben
- (D) programokkal

53 Jelölje meg az alábbi alárendelő szószerkeztípusok közül azt, amelyik **nem** szerepel a 7. számú idézet utolsó mondatában!

A finanszírozási szabályok leegyszerűsítésének köszönhetően forrásaira a korábbi programokkal összevetve könnyebben lehet majd pályázni.

- (A) minőségjelzős szószerkezet
- (B) birtokos jelzős szószerkezet
- (C) módhatározós szószerkezet
- (D) tárgyas szószerkezet

54 Alkosson betűszót az idézetben szereplő „*Európai Gazdasági Térség*” tulajdonnévből! Ügyeljen a helyesíráásra!

55 Írja ki a 7. számú idézet utolsó mondatából a határozói igenevet!

56 Nevezze meg a hivatalos levelek kategóriájába sorolható szövegfajtát, amelyet az elutasított kérelmünk felülvizsgálatakor kérünk!

8. számú idézet

F. T. Marinetti: A futurizmus kiáltványa

(részlet)

1. A veszély szeretetét, az erőre és merészségre való törekvést akarjuk megénekelni.
  2. A bátorság, a vakmerőség, a lázadás lesznek költészetünk lényeges elemei.
  3. Az irodalom mindmáig a megfontolt mozdulatlanságot, a révületet és az álmot magasztalta. Mi a kihívó mozgást, a lázas álmatlanságot, a futólépést, a halálugrást, a pofont és az ökölcsapást magasztaljuk.
  4. Megállapítjuk, hogy a világ nagyszerűsége új szépséggel gazdagodott: a sebesség szépségével. Egy versenyautó, kirobbanó lélegzetű kígyókhöz hasonlatos, vastag csövekkel díszített motorházával... egy bömbölő autó, mely úgy száguld, mint a kartács, szebb, mint a Szamothrakéi Győzelem [szobra].
- [...]
7. Nincs másban szépség, csak a küzdelemben. Egy mű sem lehet igazi alkotás, ha nincs támadó jellege. A költészetet úgy kell felfogni, mint heves támadást ismeretlen erők ellen, hogy azután az ember előtt megadásra lehessen kényszeríteni őket.
  8. A századok legkiemelkedőbb csúcsán állunk!...Miért kellene hátranéznünk, ha ki akarjuk tárni a Lehetetlen rejtelmes kapuit? Tegnap meghalt az Idő és a Tér. Már a teljességben élünk, miután megteremtettük az örök, mindenütt jelen levő sebességet.

57 Válassza ki azt a fogalmat, amelyik Marinetti szerint a futurista költészet lényeges elemei közé sorolható!

- (A) révület
- (B) lázadás
- (C) szeretet
- (D) szépség

58 Döntse el, hogy a futurista kiáltvány szerint mi szűnt meg létezni a világon!

- (A) a tér és az idő
- (B) a teljesség és a tér
- (C) az idő és a lehetetlen
- (D) a veszély és a merészség

59 Válassza ki azt az avantgárd irányzatot, amelynek egyik fő jellemző vonása a mindent tagadás volt!

- (A) kubizmus
- (B) dadaizmus
- (C) szürrealizmus
- (D) konstruktivizmus

60 Válassza ki az alábbiak közül azt a fiatalon elhunyt, főleg kalligrammáiról ismert francia alkotót, aki megteremtette a szürrealizmus elnevezését!

- (A) Émile Zola
- (B) Paul Verlaine
- (C) Charles Baudelaire
- (D) Guillaume Apollinaire

61 A futurista kiáltvány szerzője a műalkotás támadó jellegét hangsúlyozta. Határozza meg azt az avantgárd irányzatot, amelynek jelszava ezzel szemben az „*emberért kiáltani*”, ugyanis kifejezte a modern ember szorongásait, félelmeit, elidegenedését!

- (A) szürrealizmus
- (B) konstruktivizmus
- (C) expresszionizmus
- (D) impresszionizmus

62 A futurizmus elnevezés a *futuro* szóból ered. Írja le az idegen szó magyar megfelelőjét, amely egyben utalt a futuristák világnézetére!

63 Idegen szóval írja le azt az ábrázolásmódot, esztétikai minőséget, amely az avantgárd irányzatok egyik leghatásosabb kifejezőeszközeként mutatta be a torz, megdöbbentő, sokszor visszataszító, különös, furcsa helyzeteket, alakokat!

64 Írja le egy szóval, hogy az idézetben a futurista kiáltvány egyik pontja szerint kizárólag miben rejlik a szépség!

Felhasznált irodalom**Könyvforrások jegyzéke:**

- KULCSÁRNÉ SZ., Zs. – KULCSÁR, M.: Szöveggyűjtemény, 1. rész. Bratislava : TERRA, 2000., 60. o., ISBN 80-85679-28-0.
- KULCSÁRNÉ SZ., Zs. – KULCSÁR, M.: Szöveggyűjtemény, 2. rész. Bratislava : TERRA, 2000., 147. o., ISBN 80-89050-04-2.
- KULCSÁRNÉ SZ., Zs. – KULCSÁR, M.: Szöveggyűjtemény 6. rész. TERRA : Bratislava, 2006. 161. o. ISBN 80-89050-79-4)
- KULCSÁRNÉ SZ., Zs. – KULCSÁR, M.: Szöveggyűjtemény 6. rész. TERRA : Bratislava, 2006. 9. o. ISBN 80-89050-79-4)

Internetes források jegyzéke:

- *Arcus Temporum – Művészeti fesztivált rendez a Pannonhalmi Főapátság.* <http://www.Qinfogyor.hu/hirek/olvas/arcus-temporum-muveszeti-fesztival-terdez-a-pannonhalmi-foapatsag-2016-07-27-214554>, [id. 2016. 08. 08], rövidítve.
- MÁRAI, S.: *Halotti beszéd.* <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/magyar/marai/halotti.hun>), [id. 2016. 01. 01], rövidítve.
- *Mítoszokra mindig van igény.* <http://www.litera.hu/hirek/mitoszokra-mindig-van-igeny>, [id. 2016. 08. 08], rövidítve.
- *Tanulás Európában.* <http://europass.cedefop.europa.eu/hu/learning-and-working-in-europe/learning>, [id. 2016. 08. 08], rövidítve.

Az idézetek szövegét didaktikai okokból nyelvtani, stilisztikai és helyesírási szempontból módosítottuk.

Útmutató a válaszadó lap kitöltéséhez

A válaszadó lapokat lapolvasóval dolgozzuk fel. Másolásuk, gyűrésük, összehajtásuk tilos. Ahhoz, hogy válaszaikat a lapolvasó felismerhesse, vegyék figyelembe a következő utasításokat:

- Írjanak fekete vagy kék tollal! Ne használjanak hagyományos töltőtollat, túl vékonyan író tollat, hagyományos vagy rotringceruzát!

- A **feleletválasztó feladatok** megfejtéseit jelöljék X-szel!

- A **(B)** válasz helyes megjelölése:
A B C D

- A **(B)** válasz helytelen megjelölése:
A B C D

- A **(B)** válasz helytelen megjelölése:
A B C D

- Az adatok vagy feleletek helytelen kitöltése esetében a következő utasítások szerint járjanak el! Semmi esetben ne használjanak új válaszadó lapot!
- Ha tévesztenek, vagy később véleményüket megváltoztatják, a helytelenül megjelölt mezőt teljesen fessék be, és jelöljék X-szel a másik mezőt!

- A **(B)** válasz helytelen megjelölése:
A B C D

- Ha esetleg ismét meggondolják magukat, és az eredetileg X-szel jelölt, majd befestett választ szeretnék megjelölni, jelöljék X-szel az összes mezőt, és a befestett mezőt karikázzák be!

- A **(B)** válasz helytelen megjelölése:
A B C D

- A **feleletalkotó feladatok** válaszait írják írott vagy nyomtatott betűkkel, olvashatóan a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! A nyomtatott **betűknél különböztessék meg a nagy- és kisbetűket!**

Csak akkor nyissák ki a tesztet, amikor erre utasítást kapnak!